

FIȘA DISCIPLINEI

Totalitarism și victimizare în secolul al XX-lea

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA „DUNĂREA DE JOS” DIN GALAȚI
1.2 Facultatea	TRANSFRONTALIERĂ
1.3 Departamentul	de Științe socio-umane
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclu de studii	Masterat
1.6 Programul de studii/Calificarea	Geopolitică și interferențe sociale și culturale est-europene (interdisciplinar cu domeniile Filosofie și Sociologie)

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Totalitarism și victimizare în secolul al XX-lea				
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. Ivan IVLAMPIE				
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. univ. dr. Ivan IVLAMPIE				
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	E
2.7 Regimul disciplinei					DO

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator/proiect	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	36	din care: 3.5 curs	24	3.6 seminar/laborator/proiect	12
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					28
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					25
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					28
Tutoriat					20
Examinări					13
Alte activități.....					0
3.7 Total ore studiu individual	114				
3.8 Total ore pe semestru	150				
3.9 Numărul de credite	6				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	să dețină un nivel adecvat de cunoștințe referitoare la istoria națională și universală, la nivelul unui absolvent de licență
4.2 de competențe	Capacitatea de comunicare și dialog

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	sală multimedia
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului/proiectului	sală multimedia

6. a) Rezultatele învățării

Cunoștințe	Conștientizare critică a cunoștințelor dintr-un domeniu și a cunoștințelor aflate la granița dintre diferite domenii: istorie, geopolitică, sociologie, filosofie.
Aptitudini	Abilitatea de aplicare și transfer a cunoștințelor dobândite pentru a înțelege în domeniile istoriei, sociologiei, filosofiei și politicii. Abilitatea de cercetare, având la bază reflecție critică și constructivă privind evoluții istorice, sociale, culturale, politice și geopolitice. Aptitudini avansate, ce presupun control și inovare, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile într-un domeniu de muncă sau de studiu specializat.
Responsabilitate și autonomie	Capacitatea de a: - opera cu concepte, sensuri și terminologii din alte cadre culturale și cronologice, - aprecia și valoriza pozitiv diferențelor culturale, - capacitatea de a analiza din punct de vedere moral deciziile politice - accepta și utiliza multiperspectivității și a interculturalității ca principii care stau la baza cercetării.

6. b) Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Cunoașterea fundamentelor teoretice și istorice ale filosofiei morale: principii, valori, etici, modalități de gândire, practici, și impactul lor asupra evaluării totalitarismului; C2. Gândire analitică: înțelegerea, analiza și explicarea ideilor și doctinelor politice și ideologiilor care au marcat secolul al XX-lea; C3. Gândire critică: Identificarea prin raționament și logică a punctelor tari și slabe ale unor soluții, concluzii sau abordări alternative ale problemelor morale.
Competențe transversale	CT1 - competențe lingvistice/de comunicare: comunicarea orală corectă și adecvată nevoilor audienței, în propria limbă și cel puțin într-o limbă străină; citirea și scrierea de texte în propria limbă și cel puțin într-o limbă străină, utilizând corect terminologia - competențe digitale: utilizarea computerului în căutarea-găsirea de informații bibliografice - competențe de auto-organizare: munca individuală, analiza opțiunilor și stabilirea deciziilor, adaptarea la cerințele locului de muncă CT2 - munca în echipă, raportare creativă la sarcini primite - abilități de instruire: a-învăța pe alții și a se instrui ca într-un domeniu de activitate CT3 - învățare activă: înțelegerea implicațiilor unor informații noi pentru rezolvarea problemelor curente și viitoare și luarea de decizii

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Definirea și delimitarea comportamentului uman potrivit standardelor normalității sau ale excesului/toleranței-intoleranței/acceptării-respingerii sociale/binelui și răului moral; Identificarea specificului ideologiilor totalitare și practicilor victimizării
7.2 Obiectivele specifice	- determinare a cauzelor instaurării regimurilor totalitare - analiza contextului socio-cultural al fenomenului totalitar - determinare a pragului uman rezistenței și al deciziei morale - studiul cazal fenomenului victimizării în regimurile totalitare - judecarea actului genocid din perspectivă valorilor morale - problematizarea posibilității ertării atitudinilor de slăbiciune morală

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
I Culpabilitate și culpabilizare I.1. Delimitări conceptuale Paradigme teoretice ale culpabilității și culpabilizării Comunicarea inter personală. Stiluri de comunicare. Modalități de comunicare	prelegerea-dezbateri, explicația, problematizarea, studiul de caz, exemplul, conversația euristică.	4 ore
II Pedepsă, pedepsire, intoleranță II.1. Determinări conceptuale II.2. Morala și dreptul II.3. Repere istorice privind pedeapsa, pedepsirea și intoleranța II.4. Tipologii de pedepse II.4.1. Teorii asupra pedepselor și importanța lor pedagogică II.4.2. Pedepsa ca noțiune morală II.4.3. Pedepsa ca mijloc de formare a obiceiurilor II.4.4. Pedepsa ca faptă și pedepsirea faptășului II.4.5. Intoleranța față de pedeapsă și pedepsire	prelegerea-dezbateri, explicația, problematizarea, studiul de caz, exemplul, conversația euristică.	6 ore
III. Secolul XX, secolul „universal” al drepturilor omului III.1. Genocidul secolului XX III.1.1. Totalitarism – ideologie – genocid III.1.2. Ideologie și limbaj III.1.3. Ideologie și memorie III.2. Răul secolului al XX-lea III.3. Secolul XX – secol al lagărelor III.3.1. Comunismul și nazismul în secolul lagărelor III.3.2. „Imoral și, înocent” – cazurile lagărelor secolului XX III.4. Adevăr și minciună ideologică III.5. Violența morală	prelegerea-dezbateri, explicația, problematizarea, studiul de caz, exemplul, conversația euristică.	8 ore
IV Dreptul și datoria iertării IV.1. Ceeace nu este în deajuns pentru a ierta, sau dreptespre iertare IV.1.1. Uzura temporală IV.1.2. Complicitatea și complacerea iertării IV.1.3. Înțelegerea IV.1.4. Indulgența IV.1.5. Clemența IV.1.6. Căința. IV.2. Uitare și memorie IV.3. Operaționalitatea iertării	prelegerea-dezbateri, explicația, problematizarea, studiul de caz, exemplul, conversația euristică.	6 ore
Bibliografie - ARENDT, Hannah, <i>Originile totalitarismului</i>, Editura Humanitas, București, 1994; - BECCARIA, Cesare, <i>Despre infracțiuni și pedepse</i>, Editura Rosetti, București, 2001; - BESANÇON, Alain, <i>Originile intelectuale ale leninismului</i>, Editura Humanitas, București, 1993; - BESANÇON, Alain <i>Nenorocirea secolului</i>, Editura Humanitas, București 1999; - BERDIAEV, Nikolai, <i>Originile sensului comunismului</i>, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1994; - CESEREANU, Ruxandra, <i>Panopticum. Tortura politică în secolul XX</i>, Editura Institutul European, Iași, 2001; - CESEREANU, Ruxandra, <i>Gulagul în conștiința românească. Memorialistica și literatura închisorilor și lagărelor comuniste</i> Editura Polirom, Iași, 2005; - CHÂTELET, François; Évelyne Pisier, <i>Concepțiile politice ale secolului XX</i>, Editura Humanitas, București, 1994; - COLAS, Dominique, <i>Genealogia fanatismului și societății civile</i>, Editura Nemira, București, 1998; - DERRIDA, Jacques, <i>Credință și cunoaștere. Veacul și iertarea</i>, Editura Paralela 45, 2003; - DERRIDA, Jacques; ROUDINESCO, Elisabeth, <i>Întrebări despre ziua de mâine</i>, Editura Trei, București, 2003; - DIACONU, Gheorghe, <i>Pedepsa în dreptul penal</i>, Lumina Lex, București, 2001;		

13. FOUCAULT, Michel, <i>Asupra veghe și a pedepsei. Nașterea închisorii</i>, Editura Humanitas, București, 1997; 14. IVLAMPİE, Viviana, <i>Totalitarism și victimizare</i>, Editura Axis Libri, Galați, 2009; 15. JANKÉLÉVITCH, Vladimir, <i>Iertarea</i>, Editura Polirom, Iași, 1998; 16. JANKÉLÉVITCH, Vladimir, <i>Să iertăm?</i> Biblioteca Apostrof, Cluj, 1999; 17. JELEA, Doina, <i>Lexiconul negru. Unele tealere presiuni comuniste</i>, Editura Humanitas, București, 2001; 18. POPPER, K.R., <i>Societate deschisă și dușmănie</i>, 2 vol. Editura Humanitas, București, 1993; 19. RICŒUR, Paul, <i>Memoria, istoria, uitarea</i>, Editura Amarcord, Timișoara, 2002; 20. SOLJENIȚIN, Alexandru, <i>Arhipelagul Gulag</i>, 3 vol. Editura Univers, București, 1997-1998; 21. STEINHARDT, Nicolae, <i>Jurnalul fericirii</i>, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1991; 22. TERNONY, Yves, <i>Statul criminal. Genocidurile secolului XX</i>, Institutul European, 2002; 23. TODOROV, Tzvetan, <i>Memoria răului, ispita binelui</i>, Editura Curtea Veche, București, 2002; 24. TODOROV, Tzvetan, <i>Noișice altele. Despre diversitate</i>, Editura Institutul European, Iași, 1999; 25. WALZER, Micael, <i>Despre toleranță</i>, Editura Institutul European, Iași, 2002; 26. WIEVIORKA, Michel, <i>Spațiul rasismului</i>, Editura Humanitas, București, 1994; WINOCK, Michel, <i>Secolul intelectualilor</i>, Editura Cartier, 2001.		
8.2 Seminar/laborator/proiect	Metode de predare	Observații
I 1. Antichitate și creștinism în cultura română și în cultura europeană 2. Friedrich Nietzsche și psihologia juridică a culpabilității 3. Sigmund Freud și originea oedipiană a culpabilității 4. Karl Marx și originea socială a culpabilității Karl Jaspers și conștiința istorică a culpabilității	referatul, eseul, dezbateră, problematizarea, analiză și studiul de caz, exemplul, comparația	4 ore
II 1. Culpabilitate, pedeapsă, pedeapsire, intoleranță 2. Fenomenologia culpei și a pedepsei 3. Pedeapsă și stigmate sociale Fanatism, societate civilă, război civil, genocid.	referatul, eseul, dezbateră, problematizarea, analiză și studiul de caz, exemplul, comparația	4 ore
III 1. Totalitarism și ideologie 2. Statul administrator, statul partid, statul națiune 3. Regimurile totalitare ale secolului XX 4. Totalitarism și victimizare Terorism și victimizare în secolul XXI	referatul, eseul, dezbateră, problematizarea, analiză și studiul de caz, exemplul, comparația	4 ore
Bibliografie 1. ARENDT, Hannah, <i>Originile totalitarismului</i>, Editura Humanitas, București, 1994; 2. ARENDT, Hannah, <i>Între recuș și viitor</i>, Editura Antet, 1997; 3. BECCARIA, Cesare, <i>Despre infracțiuni și pedepse</i>, Editura Rosetti, București, 2001; 4. BESANÇON, Alain, <i>Originile intelectuale ale leninismului</i>, Editura Humanitas, București, 1993; 5. BESANÇON, Alain, <i>Nenorocirea secolului</i>, Editura Humanitas, București, 1999; 6. BERDIAEV, Nikolai, <i>Originile și sensul comunismului</i>, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1994; 7. CESEREANU, Ruxandra, <i>Panopticum. Tortura politică în secolul XX</i>, Editura Institutul European, Iași, 2001; 8. CESEREANU, Ruxandra, <i>Gulagul în conștiința românească. Memorialistica și literatura închisorilor și lagărelor comuniste</i>, Editura Polirom, Iași, 2005; 9. CHÂTELET, François; Évelyne Pisier, <i>Conceptele politice ale secolului XX</i>, Editura Humanitas, București, 1994; 10. COLAS, Dominique, <i>Genealogia fanatismului și a societății civile</i>, Editura Nemira, București, 1998; COURTOIS, Stéphane; WERTH, Nicolas; PANNÉ, Jean-Louis; PACZKOWSKI, Andrzej; BARTOSEK, Karel; MARGOLIN, Jean-Louis, <i>Carte de război ale comunismului. Crime, teroare și represiune</i>, Editura Humanitas și Fundația Academică Civică, București, 1998; 12. DERRIDA, Jacques, <i>Credință și cunoaștere. Veacul și iertarea</i>, Editura Paralela 45, 2003; 13. DERRIDA, Jacques; ROUDINESCO, Elisabeth, <i>Întrebări despre ziua de mâine</i>, Editura Trei, București, 2003; 14. DIACONU, Gheorghe, <i>Pedeapsă și dreptul penal</i>, Lumina Lex, București, 2001; 15. FOUCAULT, Michel, <i>Asupra veghe și a pedepsei. Nașterea închisorii</i>, Editura Humanitas, București, 1997; 16. JANKÉLÉVITCH, Vladimir, <i>Iertarea</i>, Editura Polirom, Iași, 1998; 17. JANKÉLÉVITCH, Vladimir, <i>Să iertăm?</i> Biblioteca Apostrof, Cluj, 1999;		

18. JELEA, Doina, *Lexiconul negru. Unele teorii ale represiei comuniste*, Editura Humanitas, București, 2001;
19. POPPER, K.R., *Societate deschisă și dușmanii*, 2 vol. Editura Humanitas, București, 1993;
20. POPPER, K.R., *Lecții de istorie*, editura Nemira, București, 1998;
21. RICŢEUR, Paul, *Memoria, istoria, uitarea*, Editura Amarcord, Timișoara, 2002;
22. SOLJENIȚIN, Alexandr, *Arhipelagul Gulag*, 3 vol. Editura Univers, București, 1997-1998;
23. STEINHARDT, Nicolae, *Jurnalul fericii*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1991;
24. TERNONY, Yves, *Statul criminal. Genocidurile secolului XX*, Institutul European, 2002;
25. TODOROV, Tzvetan, *Memoria răului, ispita binelui*, Editura Curtea Veche, București, 2002;
26. TODOROV, Tzvetan, *Noi și ceilalți. Despre diversitate*, Editura Institutul European, Iași, 1999;
27. TURCHETTI, Mario, *Tirania și tiranicidul. Formele opresiunii și dreptul la rezistență din Antichitate până în zilele noastre*, Editura Cartier, 2003;
28. WALZER, Micael, *Despre toleranță*, Editura Institutul European, Iași, 2002;
29. WIEVIORKA, Michel, *Spațiul rasismului*, Editura Humanitas, București, 1994;
30. WINOCK, Michel, *Secolul intelectualilor*, Editura Cartier, 2001;
31. YANNARAS, Christos, *Libertate amorală*, Editura Anastasia, București, 2002;

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina își propune să formeze o serie de competențe caracteristice ocupațiilor posibile: profesor, mediator, negociator, consilier afaceri europene, comentator publicist, consilier instituții publice, consilier parlamentar, politolog, consilier organizație politică.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Note obținute la evaluarea continuă	Testul, referatul, dezbaterile	20%
	Nota acordată la examinarea finală	Lucrare scrisă	40%
10.5 Seminar/laborator/proiect	Note obținute la evaluarea continuă	Observația sistematică	10%
	Note acordate pentru elaborarea unei lucrări/aplicații la alegere	Proiect de seminar	20%
10.6 Standard minim de performanță			
- Dobândirea competențelor specifice disciplinei - formarea capacităților de descriere în performanțele acestora - demonstrarea creativității prin implicarea activă în activitatea de cercetare			

Data completării
25.09.2025

Semnătura titularului de curs
Prof. univ. dr. Ivan IVLAMPİE

Semnătura titularului de seminar
Prof. univ. dr. Ivan IVLAMPİE

Data avizării în departament
29.10.2025.

Semnătura directorului de departament
Conf. univ. dr. Alexandra Monica TOMA.

Data aprobării în Consiliul Facultății¹

Semnătura decanului¹

¹ Numai pentru programele de studii din ramura Științe Inginerești

